

Talouden tasapainottamistyöryhmän perustaminen

Khall § 283 07.12.2022

458/02.02.02/2022

Valmistelija

*talous- ja hallintojohtaja Terhi Kultalahti, puh. 040 183 3165 tai
terhi.kultalahti@perho.com*

Perhon kunnan vuoden 2021 tilinpäätös oli 1,3 miljoonaa euroa ylijäämäinen ja vuosikate oli päättyneenä tilikautena 2,8 miljoonaa euroa. Hyvään tulokseen vaikuttivat poikkeuksellisen hyvä verotulojen kehitys sekä rahoitustuottojen ja -kulujen arvioitua parempi kertymä. Käyttötalouden nettomenot kasvoivat kuitenkin edelliseen vuoteen verrattuna 3,3 % ja käyttötalouden toimintakate kasvoi edellisvuodesta 0,615 miljoonaa euroa. Nämä merkit osoittivat jo tuolloin kunnan talouden olevan heikkenemässä.

Kuluvan vuoden lokakuun lopussa toimintakate on heikentynyt -1,041 miljoonaa euroa edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta. Vuoden 2022 tilinpäätösennusteen mukaan tilikauden tulos on alijäämäinen alkuperäistä talousarviota enemmän, johtuen sijoitusten ennakoitua huonommasta korkokehityksestä. Lokakuun lopun tilinpäätösennuste on tuloksen osalta 0,580 miljoonaa euroa negatiivinen. Henkilöstökulut ovat nousemassa kuluvana vuonna poikkeuksellisen paljon. Lokakuun lopussa henkilöstökuluja on viime vuoden samaan ajankohtaan verrattuna 0,45 miljoonaa euroa enemmän.

Taloustilanne edellyttää sekä pitkäjänteistä talouden tasapainottamistoimenpiteitä kuin myös nopeita taloudenhallinnan toimenpiteitä. Tästä syystä kunnanhallitus asetti ikoko organisaatiota koskevan hankintakiellon kaikelle muulle paitsi ehdottoman välttämättömiin hankintoihin. Hankintakielto kestää vuoden 2022 loppuun saakka. Kunnanhallitus haki 5.9.2022 tekemässään päätöksessä kuntien harkinnanvaraisen valtiosouuden korotusta. Valtuusto hyväksyi hakemukseen liitteksi toimitetun Perhon kunnan talousohjelman vuosille 2022-2025. Valtiovarainministeriön 17.11.2022 tekemän päätöksen mukaan Perhon kunta ei saa harkinnanvaraista valtiosouuden korotusta vuosille 2022.

Talousarvion laadinta on ollut sekä vuodelle 2022, että tulevalle vuodelle 2023 erittäin haastava. Kunnanhallituksen asettamaa talousarvion raamia ei ole ollut mahdollista saavuttaa kumpanakaan vuonna ja tämän vuoden tavoitteena ollut tilikauden saaminen 0-tulokseen ei saavutettu. Tämä johtuu oleellisesti siitä, että vuosien saatossa kunnan palvelurakenne on kasvanut viime vuosien aikana suhteessa asukasmäärään ja ikärakenteen muutokseen.

Sijoitustoiminnan tuotot ovat olleet Perhon kunnassa viime vuosina poikkeuksellisen hyvät ja niiden avulla on kyetty tasapainottamaan kasvaneita käyttötalousmenoja. Maailmantilanteen epävakauudesta johtuen sijoitustuotto-odotuksia ei voi asettaa ja tällä hetkellä sijoitussalkun markkina-arvo on hankintahintaa heikompi.

Inspira Oy teki vuoden 2022 ensimmäisellä puoliskolla selvityksen Perhon kunnan taloudellisesta asemasta ja talouden kantokyvystä 2020- luvulla sote-uudistuksen toteutuessa 1.1.2023. Perhon kunnan talouden kantokyky

heikkenee vuodesta 2027 alkaen, jonka jälkeen tilikauden tulos kääntyy alijäämäiseksi ja samoin vuosikate laskee alle suunniteltujen investointien. Taloussuunnusteen perusteella tehostamistarve vuonna 2031 on noin 2,1 miljoonaa euroa, jotta kunnan talous on tasapainossa ja lainakantaa voidaan lyhentää pitkällä aikavälillä maltillisesti, mikäli merkittäviin investointeihin päädytään. Lisäksi kunnan kertynyt ylijäämä kasvaa vuoteen 2027 asti, jonka jälkeen tuloskehitys kääntyy alijäämäiseksi. On kuitenkin havaittavissa, että mikäli käyttötalousmenoja ei kyetä hillitsemään riipeästi, talouden kantokyky heikkenee huomattavasti nopeammin kuin keväällä tehty talousanalyysi arvioi.

Tämän hetken ja viime vuosien mittavien investointiohjelmien takia kunnan toimintaa tulee sopeuttaa talousarviovuoden ja taloussuunnitelmakauden aikana siten, ettei niin sanottua syömävelkaa synny käyttötalouden kustannusten vuoksi. Talouden sopeuttamiselle lisähaastetta tuo nykyinen maailmanpoliittinen epävakaa tilanne ja siitä aiheutuva energiakriisi.

Käyttötalouden kasvamisen hillitsemiseksi palvelurakennetta ja toimintatapoja joudutaan tarkastelemaan uudelleen. Tavoitteena on, että Perhon kunnan palvelut ovat myös jatkossa laadukkaita ja suhteellisen kattavia, mutta tarkoituksenmukaisesti kohdennettuja sekä mitoitukseltaan oikeasuhtaisia.

Talouden tasapainottamistyöryhmän tehtävänä on löytää taloudellisesti tehokkaita tapoja toimia ja tehdä kunnanhallitukselle konkreettiset toimenpidesitykset tavoitteeseen pääsemiseksi. Työryhmän tulee esittää toimenpidesitykset kunnanhallitukselle maaliskuun 2023 loppuun mennessä. Työryhmän tulee huomioida työskentelyssään valtuuston hyväksymä Perhon kunnan talousohjelma vuosille 2022-2025 sekä Inspira Oy:n keväällä 2022 laatima talousanalyysi.

Kunnanjohtajan päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää

1. nimetä talouden tasapainottamistyöryhmään johtoryhmän ja taloussihteerin, sekä kunnanhallituksen puheenjohtajan, joka toimii työryhmän puheenjohtajana,
2. uusi taloussihteeriksi nimetään työryhmän sihteeriksi,
3. kutsuu työntekijäjärjestöjen pääluottamusmiehet työryhmään, ja
4. pyytää valtuuston poliittisia ryhmiä nimeämään edustajat työryhmään.

Päätös

Hyväksyttiin.

Toimenpiteet, otteet

nimetyt henkilöt
työntekijäjärjestöt
valtuuston poliittiset ryhmät
